

СИНДИКАТ НА БЪЛГАРСКИТЕ УЧИТЕЛИ
ИЗПЪЛНИТЕЛЕН КОМИТЕТ
SYNDICAT DES ENSEIGNANTS BULGARES

София 1000 , ул. "Ген. Паренсов" N 11
Тел: 9 877-818 Факс:9 881-794; 9 863-315
E-mail: sbu_centrala@abv.bg

11 Rue "Parenssov" , 1000 Sofia
tel: 9 877-818 fax:9 881-794; 9 863-315
E-mail: sbu_centrala@abv.bg

СТАНОВИЩЕ

относно прилагане на Анекс № Д01-192/10.08.2023 г. към Колективен трудов договор за системата на предучилищното и училищното образование от 06.12.2022 г.

В Синдиката на българските учители постъпиха множество запитвания свързани с действието на Анекс №Д01-192/10.08.23 г. спрямо лицата, чиито трудови договори са прекратени преди подписването му.

На 10.08.2023 г. бе подписан дългоочаквания Анекс към КТД, с което се реализира договореното увеличение на работните заплати на педагогическите специалисти с 15% и на непедagogическия персонал – съобразено с увеличението на минималната работна заплата за страната и договореностите в чл. 28 на КТД, като действието му е в сила **от 01.01.2023 г.**

Съгласно чл. 54 от Кодекса на труда Колективният трудов договор, както и Анексите към него, влизат в сила от деня на сключването му „доколкото в него не е уговорено друго“. В конкретния случай имаме „уговорено друго“, т.е. началото на действие е от 01.01.2023 г. Правна аргументация на твърдението се намира и в чл. 14 от Закона за нормативните актове, който гласи, че „Обратна сила на нормативен акт може да се даде само по изключение, и то **с изрична разпоредба (1)**“.

В Държавен вестник бр. 75 от 2023 г. се публикува и Наредба за изменение и допълнение на Наредба № 4 от 2017 г. за нормиране и заплащане на труда. В нея също, в съответствие с цитирания чл. 14 от Закона за нормативните актове, изрично е записано, че § 2 отнасящ се до увеличението на работните заплати влиза в сила от 01.01.2023 г. , а именно:

„ Наредбата влиза в сила от деня на обнародването ѝ в "Държавен вестник", с **изключение на § 2, който влиза в сила от 1 януари 2023 г. (§ 3).**

В съответствие с чл. 51, ал. 1 от Закона за нормативните актове трябва да отбележим, че „Задължително тълкуване на нормативен акт дава органът, който е издал акта“, в случая с Наредба № 4 – Министерство на образованието и науката.

Мнението на Синдиката на българските учители е, че прилагането на цитираните разпоредби за увеличаване на работните заплати трябва да бъде за всички членове на синдикални организации и организации на работодатели, страни по колективния трудов договор, които са били в трудови правоотношения към 01.01.2023 г.

Това, че някои лица към момента на подписване на Анекса вече не са в трудово правоотношение със съответна образователна институция не е пречка със заповед съгласно чл. 118 от КТ директорът на институцията да увеличи работните заплати със задна дата за изминалия период.

В Националния счетоводен стандарт (НСС 19) „Доходи на персонала“ са предвидени като вид плащане „Доходи след напускане (прекратяване на трудовото или служебното правоотношение)“. Тези разходи на институцията за минал трудов или служебен стаж включват „Увеличението на настоящата стойност на задължението за изплащане на определени доходи, произтичащо от трудовия или служебния стаж на персонала **за минали периоди**. Увеличението е вследствие на въвеждането на или **промяната в доходите след напускане** или в другите дългосрочни доходи.“ в т.ч. увеличението на трудовите възнаграждения и начислените обезщетения.

Въпроси се поставят и за липсата на сключено допълнително споразумение към трудовия договор. Тук следва да напомним, че директорът на съответната институция има право по силата на чл. 118 от КТ да промени едностранно трудовия договор единствено в една позиция – увеличение на трудовото възнаграждение. Следователно в правомощията на директорите е да се извършат тези увеличения дори и без подписано допълнително споразумение.

Работниците и служителите, чиито трудови договори са прекратени до подписването или след подписването на Анекса към КТД следва със свое писмено заявление да изискат от директора на образователната институция да бъдат преизчислени трудовите им възнаграждения от 01.01. 2023 г. до момента на прекратяване на договора. Директорът следва да разпорежи преизчисляването и изплащането на разликата в законоустановения срок.

При отказ всеки работник или служител може да потърси правото си по съдебен ред.

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА СБУ:

(Д.И.К.Н. ЯНКА ТАКЕВА)

